

Dzień dzisiejszy otwiera**okres jawnej gospodarki
groszem publicznym****Sprawozdanie ministra skarbu Dąbrowskiego na X sesji KRN**

Po 7-letniej przerwie rząd wnosi dziś ustawę skarbową wraz z preli-minarzem budżetowym na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia rb. oraz ustawę o sfinansowaniu inwestycji na ten sam okres czasu pod obrady Wysokiej Izby — rozpoczyna swe przemówienie min. Skarbu Dąbrowski. — W ten sposób dzień dzisiejszy zamyka w historii naszego życia państwowego okres wojennej gospodarki budżetowej i otwiera w dziedzinie finansów nowy okres jawnej gospodarki groszem

publicznym. W fakcie tym mówca dopatruje się dwóch ważnych momentów: 1) do ogólnych warunków stabilizacji naszego życia państwowego przy-bywa dalszy ważny czynnik, jakim jest planowana na dłuższy okres czasu gospodarka budżetowa państwa i 2) rząd mimo wielu trudności obiektywnych uczynił wszystko, aby w najkrótszym czasie udostępnić całom parlamentarnym wykonanie podstawowego uprawnienia, jakim jest kontrola rządowych zamierzeń finansowych.

przez okupanta. Uzyskaliśmy przez to możliwość emitowania pieniądza przez Skarb w okresie mniej więcej półrocznym bez wywołania ujemnych zjawisk na rynku cen. Należy ponadto uwzględnić, iż część emitowanych środków płatniczych wychodziła na rynek w formie kredytów gospodarczych, ożywiających produkcję.

Zarówno momenty deflacyjne - psychologiczne, spowodowane przez samą wymianę, jak odradzanie się produkcji oraz usprawnienie transportu spowodowały, iż właśnie w tym początkowym najtrudniejszym okresie startu — poziom cen rynkowych pomimo intensywnie stosowanej emisji na cele budżetowe nie tylko nie wzrósł, ale wyrażał spadek, który do końca sierpnia 1945 roku osiągnął przeciętnie 30 proc. poziomu wyjściowego. Za cenę emisji na cele budżetowe mieliśmy i ożność intensywnego budowania w warunkach spokoju na rynku — aparatu administracji państwowej. Zarazem ta właśnie polityka stworzyła przesłanki dla odbudowy naszego rynku pieniężnego.

Fakt, że już w marcu 1945 roku, w warunkach toczącej się wojny, udało się stworzyć na terenie całego państwa jednolity obieg pieniężny, całkowicie uporządkowany, miał decydujące znaczenie dla odbudowy naszej państwowości. Również na przyszłość mamy niezłomną wolę strzec naszej waluty i bronić klasy pracującej od zgubnych skutków inflacji.

Plan gospodarczy**Budżet prawie zrównoważony**

Minister pragnie zilustrować historię naszych finansów na przestrzeni od 22 lipca 1944 roku do dnia dzisiejszego. Dziś może on przedłożyć Wysokiej Izbie budżet państwa na okres 9 miesięcy, pokryty dochodami budżetowymi w 92 proc., to znaczy prawie zrównoważony oraz plan sfinansowania inwestycji na ogólną sumę 40 miliardów 401.200.000 zł. W lipcu 1944 roku PKWN nie miał do dyspozycji dosłownie żadnych środków finansowych. Powagę sytuacji komplikował ponadto fakt, że nie mieliśmy banku biletowego. Bank Polski znajdował się bowiem w Londynie, a okupacyjny bank emisyjny w Krakowie.

Już we wrześniu 1944 roku dysponowaliśmy pierwszymi wpływami z podatków głównie pośrednich. W tych trudnych warunkach pracy w dziedzinie finansowej zrodziła się pierwsza zasada naszej polityki finansowej: kto mało ma, a dużo musi wydać, stara się gospodarować oszczędnie, wydając przede wszystkim na potrzeby bezwarunkowo nie dające się odsunąć na później. Zasada oszczędności i zasada hierarchii potrzeb ustaliła się jako naczelna zasada na cały późniejszy okres. Jedną z pierwszych uchwał było powołanie centralnej kasy państwowej, za pośrednictwem której mogliśmy emitować banknoty z napisem: Narodowy Bank Polski.

Podkreśliwszy w tym miejscu dużą pomoc Zw. Radzieckiego, mówca stwierdza, że od tej chwili sytuacja finansowa PKWN uległa znacznej poprawie. Okupant pozostawia

stawki powyżej 10 miliardów zł. środków płatniczych. Trzeba było zmniejszyć ilość będących w obiegu znaków pieniężnych, sprowadzić ją do tych rozmiarów, które odpowiadałyby oczekiwanej przez nas masie obrotów gospodarczych w początkowym okresie naszej pracy, a przez to wpłynąć hamująco na groźne perspektywy zwykłej emisji skarbowej. Wybrana przez nas droga prowadziła przez jednoczesne zastosowanie wycofania pieniądza okupacyjnego i tylko częściową jego wymianę. W wyniku akcji wymiany zredukowaliśmy obieg do tego stopnia, iż przy uwzględnieniu przypuszczalnego obiegu na terenach włączonych w swoim czasie przez okupanta do Rzeszy, dopiero ok. sierpnia ub. r. doszliśmy do tej wysokości obiegu, który istniał w chwili opuszczenia naszych ziem

Z kolei mówca zastanawia się nad naczelnymi zasadami gospodarczymi, o jakie oparty jest ustrój gospodarczy demokratycznego państwa. Jeżeli zasadami nadającymi dynamikę rozwojową przedwojennemu rozwojowi były: wolna, nieskrepowana konkurencja oraz zysk osobisty, to założeniem naszej demokratycznej gospodarki — jest ich ograniczenie. Centralnym przeto zadaniem naszego modelu gospodarczego jest plan gospodarczy. — Składają się nań plan materiałowo-

usługowy oraz plan finansowy. Problem scharmonizowania sektorów państwowego, spółdzielczego i prywatnego znajduje poprzez plan gospodarczy państwa najpełniejsze odrobienie.

Następnie minister przechodzi do sprawy organizacji aparatu skarbowo - finansowego, wysuwając na pierwszy plan zagadnienia pracy banków. Omawia znaczenie banków, podnosząc, iż troska o uruchomienie aparatu bankowego była jedną z pierwszych trosk minister-

stwa. Na to, ażeby odbudować aparat bankowy trzeba było stworzyć przede wszystkim jego centrum, którym jest bank emisyjny. Narodowy Bank Polski, oparty na sieci 75 oddziałów i 6 zastępstw, emitując noty na kredyty gospodarcze, jest zarazem centrum akcji obrotów bezgotówkowych, które coraz intensywniej rozwija. Poza tym Narodowy Bank Polski rozpoczął nawiązywanie kontaktów ze światem zewnętrznym, regulując technikę rozrachunków, które wynikają z umów handlowych Polski z innymi krajami.

Nasz aparat bankowy składa się z instytucji 4 rodzajów, obsługujących różne sektory gospodarcze. — W pierwszym rzędzie stoją banki państwowe, drugą grupę stanowią instytucje o charakterze publiczno-prawnym będące własnością ciał

samorządowych, w trzeciej grupie znajdują się banki akcyjne, wreszcie czwartą grupę stanowią organizacje spółdzielcze.

Finansowanie instytucji kredytowych oraz bezpośrednio finansowanie przemysłów: węglowego, hutniczego i włókienniczego przypadło Narodowemu Bankowi Polskiemu. Finansowanie pozostałych gałęzi przemysłu — Bankowi Gospodarstwa Krajowego.

Mówca podkreślił, że nasz aparat kredytowy prowadzony jest przezor nie i daje pełną gwarancję, iż w żadnym wypadku nie zawiedzie nawet w chwilach ewent. trudności na rynku. Zapewnieniem w tym kierunku jest to, iż pogotowie kasowe aparatu bankowego w stosunku do krótkoterminowych zobowiązań tegoż, wyniosło na koniec lutego br. pełne 43 proc.

Aparat skarbowy

Jeśli chodzi o aparaturę władz skarbowych — mówca stwierdza — że udało się ją szybko zorganizować i mamy dziś na terenie całego kraju jednolity sprawnie działający aparat skarbowy, na który składa się: 16 izb skarbowych, 324 urzędy skarbowe, 57 urzędów akcyzowych, 247 rejonów kontroli skarbowej, 15 okręgów ochrony skarbowej i 68 brygad ochrony skarbowej.

Stabilizacja pieniądza jest oczywiście naszym celem, musi być związana jednak z wybilansowaniem, doprowadzeniem do punktu stałości stosunków wewnątrz gospodarstwa narodowego. Podstawą i zasadniczym punktem wyjścia polityki finansowej było jak najrychlejsze uruchomienie, względnie odbudowanie produkcji i komunikacji. Było to dla nas od początku jasne, że komunikacja stanowi centralny punkt naszego położenia, tylko ona może stworzyć perspektywy zarówno dla produkcji dóbr, jak i dla doprowadzenia ich do konsumenta. — To też powiedzieliśmy sobie, że nie ma środków w dziedzinie finansowej dość wielkich, których nie należałoby rzucić natychmiast dla odbudowy i uruchomienia komunikacji. Dlatego naszym musiałoby być zrzucenie środków kredytowych przede wszystkim w te punkty gospodarki, które mogły być uruchomione najprędzej i w związku z tym najrychlej przynieść rezultaty w formie dóbr konsumcyjnych. Tu leży powód rezerwy naszej w stosunku do wielkich zamierzeń inwestycyjnych. Nie znaczy to oczywiście, ażebyśmy na inwestycje o dłuższym terminie powstawiania mieli odmawiać środków, które możemy inwestować.

Mówiąc o wysiłkach dla wzmocnienia przychodów skarbowych, minister omawia zasady polityki podatkowej i operacje kredytowe. — W obecnym okresie gospodarczym kapitały pieniężne mogą, a nawet muszą skumulować się w rękę prywatnym. Należy dać tym kapitałom możliwość lokowania się w sposób zgodny z interesami i polityką gospodarczą państwa. Ogromne potrzeby inwestycyjne nie powinny być zaspakajane tylko środkami budżetowymi. Polityka taka musiałaby prowadzić do nadmiernego stosowania nacisku śruby podatkowej.

Będzie racjonalniej wyniki umiarkowanego oddziaływania podatków uzupełnić środkami, pochodzącymi z akcji pożyczkowej. Przystąpiliśmy do emisji biletów skarbowych. Ta pierwsza operacja skarbowa na wolnym rynku ma jednocześnie charakter wstępny dla stworzenia rynku kapitałowego. Pierwsza transza emisji biletów, określona na sumę miliarda złotych, jest już pokryta.

Następnym środkiem jest pierwsza Premiowa Pożyczka Odbudowy. Akcja jest w toku i minister zapowiada się opymistycznie na jej perspektywy.

Finansowanie wytwórczości

Następnym tematem, poruszonym przez ministra, jest finansowanie wytwórczości. Suma kredytów, udzielonych na cele bezpośrednio produkcyjne, wyniosła 4,7 miliardów. Świadczenia te okazały się konieczne i doprowadziły do zamierzonych skutków. Doprowadziły do pełnego zatrudnienia w przemyśle, podnieśliśmy wytwórczość, doprowadziliśmy również do względnego uporządkowania procesów wytwórczych, stwarzając podstawę dla długofalowego planowania wytwórczości i takiegoż planowania inwestycji.

W poszczególnych gałęziach przemysłu planowany wzrost produkcji przedstawia się następująco: energetyka do 160 proc., węglowy 146 proc., paliw płynnych 124 proc., hutniczy 196 proc., elektrotechniczny 320 proc., metalowy 306 proc., cukrowniczy 204 proc., chemiczny 285 proc., drzewny 347 proc., włókienniczy 200 proc., skórzany 257 proc., papierniczy 248 proc., materiałów budowlanych 273 proc.

Plan inwestycji

Finansowanie inwestycji w minionym okresie objęło prawie wszystkie gałęzie naszego gospodarstwa narodowego. Wydatkowane na ten cel sumy wyniosły: w drodze kredytów bankowych kwotę 4.168 milionów oraz w drodze dotacji budżetowych ok. 13,4 miliardów zł. (Ministerstwo Odbudowy, Komunikacji,

(Dalszy ciąg na str. 3)

Sprawa traktatu z Włochami**tematem obrad ministrów spr. zagr. Wielkiej Czwórki**

PARYŻ 28.4 (PAP). Min. Bevin, który udał się do Londynu na 24 godz., wraca w poniedziałek, aby wziąć udział w kolejnym posiedzeniu ministrów spr. zagr.

W kołach dobrze poinformowanych

twierdzą, że celem wyjazdu min. Bevin do Londynu było porozumienie się z prem. Attlee i członkami gabinetu, przedyskutowanie spraw poruszonych na konferencji w Paryżu z szefami rządów dominialnych oraz

znalezienie odpowiedniego kandydata na przedstawiciela W. Brytanii w Komitecie ekspertów czterech mocarstw, którego zadaniem jest przestudiowanie możliwości Włoch uiszczania odszkodowań wojennych.

Eksperti czterech mocarstw opracowują obecnie szczegóły traktatu pokojowego z Włochami, który stanowią pozycje kluczowa konferencji Wielkiej Czwórki.

Za ogólna zgoda sporne zagadnienia, dotyczące przyszłości Niemiec i Austrii, zostały chwilowo odroczone. a ministrowie spr. zagr. Zw. Radzieckiego, Francji i St. Zjednoczonych zasięgał w dniu 29 bm. opinii rzeczoznawców wojskowych i politycznych w sprawie spornych punktów traktatu z Włochami. Najważniejszym zagadnieniem traktatu z Włochami są granice Francji i Włoch, sprawa byłych włoskich kolonii, nie wyłączając Trypolitanii, sprawa odszkodowań wojennych, jakie mają opłacić Włochy, sprawa południowego Tyrolu, granice Włoch z Jugosławią, specjalne portu i miasta Triestu, sprawa przyszłości wysp Dodekanazu i sprawa wszystkich rozmiarów armii i floty włoskiej.

Podział floty włoskiej**ZSRR godzi się na projekt USA**

LONDYN 28.4. (API). Konferencja ministrów spraw zagranicznych w Paryżu postanowiła, że flota włoska będzie podzielona między St. Zjednoczone, Francję, Rosję, Grecję i Jugosławię. Tylko mała część floty, konieczna dla zaspokojenia potrzeb pokojowych, będzie pozostawiona Włochom.

RZYM 28.4. (PAP). Rząd radziecki zawiadomił ambasadora włoskiego w Moskwie, że zgadza się na projekt St. Zjednoczonych poddania rewizji warunków zawieszenia broni z Włochami. Zmiany te mają być przeprowadzone na korzyść Włoch.

Austria prosi o armię

LONDYN 28.4. (PAP). Agencja Reutera donosi z Wiednia, że premier rządu austriackiego Renner przesłał sojuszniczej komisji kontrolnej memorandum, w którym prosi o zniesienie podziału Austrii na cztery strefy okupacyjne i wprowadzenie kontroli sojuszniczej nad pracami rządu austriackiego.

Ponadto rząd austriacki wnosi o wyrażenie zgody na utrzymanie 30.000 armii narodowej.

Franco wydała dziennikarzy

LONDYN 28.4. (PAP). Agencja Reutera donosi, że rząd hiszpański gen. Franco wydał czterech korespondentów amerykańskiej stacji radiowej Columbia.

Na interwencje przedstawicieli dziennikarzy amerykańskich, w któ-

rej zapytano, czy w Hiszpanii wprowadzono z powrotem cenzurę wiadomości, wychodzących z granic, przedstawiciel rządu gen. Franco oświadczył, że dziennikarze stacji radiowej Columbia muszą niezwłocznie opuścić teren Hiszpanii.

Izba Poselska terenem ostrej polemiki

w czasie dyskusji nad expose premiera

Dyskusja nad expose premiera Osóbki-Morawskiego była b. żywa, a chwilami nawet przybierała akcenty tak ostre, że wywoływała wśród gremium słuchających posłów wrzawę. Zmusiło to przewodniczącego — jak np. po przemówieniu posła Bańczyka do skierowania do posłów apelu o zachowanie spokoju.

Przedmiotem krytyki była nie tyle działalność rządu, ale polemika między przedstawicielami poszczególnych partii. Polskie Stronnictwo Ludowe kontynuując swoją dotychczasową taktykę skierowało ostry atak głównie przeciw PPR, poza tym stronnictwo to usiłowało zdyskontować na swoją korzyść te ogromne osiągnięcia, jakie odniósł kraj. Przedstawiciel PSL posł. Bańczyk wysunął twierdzenie, że Rząd Jedności Narodowej powstał „przede wszystkim dzięki działaniu PSL”. Każdy, kto w owym czasie był w Polsce wie najoczywistej mówiąc — gruba nieścisłość.

Postawienie dyskusji na takim poziomie spowodowało — rzecz jasna — reakcję innych klubów poselskich oraz jeszcze silniejszą zwarcia stronnictw bloku demokratycznego. Pewien moment łączący wniosły w dyskusję posłowie Klubu SP, przemawiający w duchu pojednawczym.

Posel Kliszko (PPR)

oświadczył, że Klub jego pozytywnie ustosunkowuje się do działalności Rządu Jedności Narodowej i jego linii politycznej, nakreślonej w expose Premiera. Mówca stwierdza, że okres ostatnich 4 miesięcy wykazał, że droga odbudowy i rozwoju Polski, wytknięta przez Manifest Lipcowy jest jedynie słuszną.

Klub mówcy z uznaniem wita zarządzenia rządu, zmierzające do ograniczenia spożycia pewnych produktów w obrocie wolnorynkowym.

Natomiast niepokojący jest stan w organach Ministerstwa Rolnictwa. W dziedzinie rolnictwa kierowanej przez wicepremiera Mikołajczyka mamy laskrawe braki i niedociągnięcia. Siew wiosenny prowadzony jest bez należytego nadzoru ze strony Ministerst-

wa. Mówca przechodzi do sprawy bezpieczeństwa, wskazując na proces wzajemnego przenikania band NSZ-owskich i WIN-owskich z ogniwami organizacyjnymi PSL. Gdy bandy znajdują oparcie w legalnie istniejącym stronnictwie wchodzącym w skład rządu — to sprawa urasta do zasadniczego zagadnienia politycznego.

W związku z powrotem do Polski wicepremiera Mikołajczyka wzmożły się nadzieje tych, którzy nie pogodzili się z nową rzeczywistością polską. Odrzucając idee bloku stronnictw demokratycznych, PSL — wywodzi mówca — pozostało wiernie swej tradycji z czasu okupacji i rządu emigracyjnego — i zaprzepaściło szanse zerwania z obozem polskiej reakcji. Linia podziału między Mikołajczykiem a obozem polskiej demokracji biegnie z coraz większą wyrazistością. Muszą to sobie uświadomić wszyscy ci, którzy uważają się za demokratów, dotąd należący do PSL. Cóż przeciwstawia programowi Polskiej Demokracji Ludowej obóz jawnej i zamaskowanej reakcji? — zapytuje poseł Kliszko. Podziemia reakcyjne i PSL-owa opozycja nie zdobyły się na żaden samodzielny program pozytywny, z którym mogłoby stanąć przed krajem.

Posel Bunczyk (PSL)

W imieniu Klubu PSL przemawia poseł Bańczyk. Mówca stwierdza, że dziś stajemy na progu nowych dzieł Polski, dźwiganej ze zgliszcz powojennych ramionami chłopca, robotnika i inteligenta. Chłop — jeden z pierwszych staje do pracy i sumiennie spełnia swój obowiązek wobec państwa i narodu, daje państwu świadczenia rzeczowe. Mówca jest zdania, że chłop jest w państwie specjalnie obciążony i daje do Skarbu Państwa 5 razy tyle, ile daje przemysł.

Mówca uskarża się na stosunki panujące w Polsce, twierdząc, że w dziedzinie polityki przez partię robotniczą, staczamy się gdzieś na błędne i zakłamanie drogi. Droga ta, twierdzi mówca, wiedzie do dyktatury proletariatu, do przemocy i ucisku jednej klasy nad innymi klasami, do monopartyjności czy demokracji kierowanej.

Mówca polemizuje z zarzutem, jakoby PSL było partią reakcyjną. Marksistowskie partie robotnicze mówią — stwierdza poseł Bańczyk — że za PSL kryje się reakcja, która chce dojść do władzy po naszych plecach. Ba, twierdzi się nawet, że

PSL — to reakcja. Słowo: reakcjonista, stwierdza poseł Bańczyk jest dziś tak wyświechtane, że przestało być obraźliwe i zachodzi poważna obawa, że wyraz ten będzie tytułem zaszczytów narodowych.

Mówca stwierdza, że PSL wniosło bardzo duży wkład do Rządu Jedności Narodowej. Dzięki powstaniu Rządu Jedności Narodowej upadł rząd Arciszewskiego i została rozwiązana armia Andersa, główne siedlisko dywersji i niepokojów w kraju. Wartości te jednak nie zostały wykorzystane dla dobra narodu. Mówca żali się na brak bezpieczeństwa i praworządności. Zdaniem mówcy, społeczeństwo szuka wyrównania braków praworządności na innej drodze i to pcha naród do wewnętrznego rozbięcia i anarchii i grozi wojna domowa.

Następnie mówca polemizuje z koncepcją bloku wyborczego i w imieniu Klubu Poselskiego PSL domaga się wyznaczenia wyborów do sejmu, na dzień 28 lipca. Poseł Bańczyk uważa, że pewne partie uzurpują sobie przywilej przyjaźni z ZSRR, któremu już dziś mamy wiele do zawdzięczenia.

Kończąc, poseł Bańczyk stwierdza, że dotychczasowe osiągnięcia Rządu Jedności Narodowej, w oparciu o Manifest PKWN, posiadają dla narodu fundamentalne znaczenie, lecz uważa, że ich właściwa wartość nie została dotychczas wyzyskana, ponieważ pominięto człowieka i pełnię je-

go praw demokratycznych. W sprawie referendum poseł Bańczyk oświadcza, że Polskie Stronnictwo Ludowe do referendum ustosunkowuje się pozytywnie.

Dalszy ciąg dyskusji podamy w numerze jutrzejszym.

Delegaci 30 kol wojewódzkich T-wa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej obradowali w Łodzi

Łódzki Oddział T-wa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zorganizowali wczoraj walny zjazd delegatów wszystkich kół Towarzystwa na terenie województwa (20-tu kół powojewódzkich i 10-ciu miejskich). — Na zjazd przybyli również przedstawiciele władz wojewódzkich, miejskich, szkolnych, przedstawiciele Wojska Polskiego i Armii Czerwonej. Zebranie zajął prez. Łódzkiego Oddziału T-wa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, szef Kazimierz Bzowski.

Na przewodniczącego powołano Zdzisława Piernikarskiego, prokuratora Sądu Najwyższego. Do prezydium weszli ob. ob.: Pinczewski, Krysiński, Dokowski, Zelwerowicz, Gienias, Miszczyński, Szletyński i Szymański.

Po przemówieniach powitalnych dłuższy referat na temat stosunków polsko-radzieckich wygłosił poseł do KRN St. Gross. Prelegent analizując istniejące w naszym społeczeństwie opory, hamujące szerzenie idei przyjaźni polsko-radzieckiej, stwierdził, że wywołane są one pamięcią narodu o ucisku caratu, o następne są naturalnym skutkiem polityki samacyjnej, stawiającej między narodem polskim a narodami radzieckimi sztuczny mur. Naród polski nie wiedział, że od razu po rewolucji październikowej, ZSRR wezwał wszystkie państwa do zawarcia pokoju na zasadzie poszanowania suwerennych praw każdego narodu. — Nie mówiło się też u nas o tym, że 12. 1. 1918 r. delegacja radziecka oświadczyła: „stworzone przez przemoc carską stare granice dawnego imperium rosyjskiego zostały obalone wraz z caratem”. O zycielwym nastawieniu Zw. Radzieckiego do Polski nie mówiło się za czasów reżimu przedwrześniowego, utrzymując tym samym wrogie nastawienie do naszego wschodniego sąsiada.

Naród nasz winien nauczyć się rozumu politycznego — zakończył mówca, a rozum ten wskazuje jedyną dlań drogę, drogę przyjaźni ze Związkiem Radzieckim.

Po przemówieniu posła Grossa, przyjętym oklaskami, ob. Marian Kuśniński, najmłodszy z 25 delegatów Związków Zawodowych, którzy podczas niedawnego miesięcznego pobytu w ZSRR zwiedzili Moskwę, Stalingrad i Soczi — podzielił się z zebranymi wrażeniami z wycieczki, zaś ob. Bąk, repatriant z ZSRR mówił o przyjaznym odnoszeniu się obywateli radzieckich do Polaków.

Z kolei udzielono absolutorium ustępującemu zarządowi i wybrano nowe władze, w skład których weszli: Kazimierz Bzowski — prezes, członkowie zarządu — Jan Florian Stolarski, Leo Hochberg, Adam Zieliński, Józef Banaś, Seweryn Polak. Do Komisji Rewizyjnej: Stefan Szudziński, Eugeniusz Ajnenkiel i Tadeusz Nowacki. (p.)

Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej już ćwiczy

Pierwsza zbiórka w parku Poniatowskiego w Łodzi

W sobotę po południu przy gmachu „Filmu Polskiego” w parku Poniatowskiego odbyły się pierwsze wspólne ćwiczenia miejskiej ORMO.

Widok był niecodzienny: Na dużym placu stanęły czworobokiem kompanie uzbrojonych cywilów. Robotnicy, którzy przed godziną jeszcze pracowali przy fabrycznych warsztatach, ujęli krzepko karabiny i dziarską postawą starali się pokrywać pewne braki w wyszkoleniu. — W słowach „pewne braki” zawarta jest pochwała dla ochotników i dla instruktorów, bo szkolenie ORMO na terenie Łodzi trwa zaledwie od kilku dni, a duża część ochotników nie służyła w ogóle w wojsku.

Komendantem ORMO na miasto Łódź jest mjr. Waliński-Wężyk, zastępcą — mjr. Krupiński. Miasto zostało podzielone na trzy inspektory, których kierownikami są: kpt. Daszewski (Północ), mjr. Marczak (Śródmieście) i kpt. Koczyk (Południe). W skład ORMO wchodzi ochotnicy ze wszystkich fabryk łódzkich. Na apel stanęli ochotniczo w

szeregach ORMO przede wszystkim robotnicy, zrzeszeni w PPS i PPR, nié brak jednak i bezpartyjnych. — Wszyscy ochotnicy mają już broń i ćwiczą codziennie w wolnych godzinach w swoich miejscach pracy.

— Ze szkoleniem mamy jeszcze duże trudności — mówi z-ca komendanta, mjr. Krupiński. — Nie wszyscy pracodawcy doceniają rolę O. R. M. O. A my musimy się śpieszyć. 1-go maja występujemy po raz pierwszy publicznie. Musimy pokazać społeczeństwu naszą postawę.

Komendant MO miasta Łodzi kpt. Kempa, który fachowym okiem patrzy na maszerujących ochotników, mówi z uśmiechem:

— Wszystko wypadnie jak najlepiej. Duch jest dobry — to grunt. Wyszkolenie zrobi resztę.

— Czy ORMO będzie umundurowana? — pytam jeszcze.

— Nie — odpowiada mjr. Krupiński — chłopcy będą nosili tylko opanki. Może damy im furażerki, ale to wszystko. To, że ochotnicy zachowają cywilne ubrania, nada ORMO specyficznego wyrazu. (o.)

Wręczenie krajowej nagrody robotniczej poecie Broniewskiemu

Wczoraj odbyła się w Teatrze Wojska Polskiego uroczystość wręczenia krajowej robotniczej nagrody literackiej poecie Władysławowi Broniewskiemu.

Na wstępie zabrał głos wiceminister ob. H. Wachowicz, który w krótkich słowach zobrazował twórczość poety, podkreślając społeczny charakter jego utworów.

Z kolei przemawiali ob. Grzegorz Timofiejew i ob. Doblesław Damiński.

Po wręczeniu nagrody, Władysław Broniewski podziękował za nagrodę, stwierdzając, że przyjmuje ją jako dowód solidarności mas pracujących z idealami, które przysięgali jego twórczości.

Na zakończenie uroczystości artysty teatrów łódzkich recytowali utwory Władysława Broniewskiego. (o)

Co dzień fraszka

Sprawy asykuracyjne

Egipt uważa, że potrafi sam zabezpieczyć swoją niepodległość (Z prasy).

Tak uważa Egipt, lecz innego zdania jest „opiekun” małych państw — Wielka Brytania.

Ona „zabezpiecza” ma pragnienie szczerze. Cudzą niepodległość? Nie, własny — interes. CYK.

Ł. P. Paweł Czyż

b. prezes Wileńskiego Banku Rzemieślników i Kupców, b. radny miasta Wilna i starszy cechu rzeźników — zmarł dnia 27. IV. 1946 r. przeżywszy lat 75.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ulicy 1-go Maja 9 m. 14 na Stary Cmentarz Katolicki odbędzie się dnia 29. IV. rb. o godz. 17-tej, o czym zawiadamia stroskana

RODZINA.

W III rocznicę powstania w ghetcie warszawskim

Akademia w Teatrze Powszechnym

W Teatrze Powszechnym odbyła się wczoraj akademie ku czci III-jej rocznicy powstania w ghetto warszawskim. Uroczystość zajął wiceprzewodniczący Kom. Żyd. ob. Szymon Rogoziński, stwierdzając, że bohaterki zryw obrońców ghetta podjęto w obronie zdeptanego człowie-

czeństwa. Kończąc, ob. Rogoziński wezwał zebranych do uczczenia poległych 1-mo minutowym milczeniem.

Z kolei przemówił przedstawiciel Wojska Polskiego, kpt. Zbyszewski, który stwierdził, że bohaterskie zmagania Żydów zostały należycie ocenione przez społeczeństwo polskie. — Marsz. Żymierski nadał bohaterskim obrońcom ghetta najwyższe odznaczenia wojenne.

Przebieg krwawych walk opisał dwaj pozostali przy życiu dowódcy ŻOB: ob. ob. I. Cukierman i Marek Edelman.

Następnie przemawiali przedstawiciele stronnictw politycznych: ob. Krygier (PPS), ob. Wojtaszek (P. S. L.), ob. Palkowski (SP) i mjr. Minor (PPR). Wszyscy mówcy stwierdzili zgodnie negatywne stanowisko demokracji polskiej wobec antysemityzmu i złożyli hołd bohaterskim bojownikom żydowskim.

Uroczystość zakończyły występy artystyczne. (o.)

W pierwszą przybliżoną, bolesną rocznicę męczeńskiej śmierci w koncentrac. obozie Rawensbrück

z Meissnerów

Wandy Heleny Majewskiej

odprawione zostanie nabożeństwo w kościele św. Józefa przy ul. Ogrodowej 22

w dniu 30 kwietnia o godz. 8 rano, na które zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych DZIECI i WNUKI.

KALENDARZYK HISTORYCZNY

DZIŚ: Piotra z Werony słow.: Sławogosta. JUTRO: Katarzyny z Sienny; słow.: Chwalisława. 1429 Joanna d'Arc wprowadza posiłki do obleganego przez Anglików Orleanu. 1838 Umarł w Wilnie sławny uczony polski Jędrzej Śniadecki. 1842 Urodził się w Wiedniu popularny kompozytor operetkowy Karol Mlllocker („Student-zebrał”). 1854 Urodził się w Nancy matematyk i fizyk francuski Henri Poincaré. 1893 Umarł w Krakowie popularny komedopisarz Józef Bilzinski („Pan Damazy”, „Marcowy Kawaler”, „Rozbitki”). 1894 Manifestacje uliczne w Warszawie ku czci Jana Kilińskiego. 1923 Uroczystość otwarcia polskiego portu w Gdyni. 1924 Wprowadzenie „złotego”, jako nowej waluty obiegowej w Polsce (1 zł=1,800.000 Mk). 1929 Odsłonięcie pomnika A. Mickiewicza w Paryżu. 1945 Stracenie Mussoliniego.

KRONIKA

WAŻNE TELEFONY
Woj. Urząd Bezp. — tel. 252-72
Pow. Urząd Bezp. — tel. 130-01
Rom. Miejsk. M. O. — tel. 253-60
Kom. Pow. MO. — tel. 185-02
Pogot. Ratunk. Miejskie — tel. 104-44
Pogot. Ratunk. Ubeżp. — tel. 134-15
Karetk. Sanitarna PCR — tel. 154-52
Straż pożarna — tel. 8
Biuro numerów — tel. 199-00

DYZURY APTEK

Dzisiejszej nocy dyżurują apteki: Danieleckiego (Piotrkowska 127), Zajączkiewicza (Pl. Boernera 37), Gorczyckiego (Przejazd 50), Karłina (Piłsudskiego 54), Antoniewicza (Szosa Pabianicka 58), Steckla (Limanowskiego 37).

TEATRY

Teatr WP. (Cegielniana 27) g. 19.15 „Zemsta”.
Teatr Powszechny TUR (11 Listopada 21). Jutro premiera „Szelmostwa Skapena” Moliere.
Teatr Kameralny Domu Żołnierza (Przejazd 34) godz. 19.15 „Stara Cegielnia”.
Teatr Komedii Muzycznej „Lutnia” (Piotrkowska 243) godz. 19.15 „Król Włoczęgów”.
Teatr Syrena (Traugutta 1) g. 19.15 „Wiosenne Rekwierendum”.
Studio Muzyczne — Teatr na pięterku (Traugutta 1) godz. 19.30 „Przed teoria snów”.
Teatr Gong (Południowa 11) g. 19.15 „Dobry żart à la carte”.

Ogród Zoologiczny

na Zdrowiu (dojazd tramwajem Nr 9) — otwarty codziennie od godz. 9 rano do zmroku.

KINA

„Polonia” (Piotrkowska 67) — „Grzesznicy bez winy”.
„Tęcza” (Piotrkowska 108) — „Dr Kildare”.
„Włosa” (Przejazd 1); „Adria” (ul. Główna 2) — „Fortancerk”.
„Bałtyk” (Narutowicza 20) — „Skłamałam”.
„Gdynia” (Przejazd 2); „Hel” (Legionów 2-4) — „Blagier”.
„Stylowy” (Kilińskiego 123) — „Dwaj żołnierze”.
„Włókniarz” (Zawadzka 16) — „Dzieci kapitana Granta”.
„Robotnik” (Kilińskiego Nr 178) — „Trzech przyjaciół”.
„Przedwiośnie” (Zeromskiego 74-76); „Tęcza” (Sienkiewicza 40) — „Złota maska”.
„Rekord” (Rzgowska 2) — „Pieśń o Warszawie”.
„Bałka” (Franciszkańska 31) — „Manewry miłosne”.
„Wolność” (Napiórkowskiego 16); „Roma” (Rzgowska 48) — „Znachor”.
„Muza” (Ruda Pabianicka) — „Jadzia”.
„Zachęta” (Zgierska 26) — „Cztery serca”.
„Świt” (Bałucki Rynek 5) — „Ostatnie ostrzeżenie”.
„Oświatowy OM TUR” (Kopernika Nr 8) „Kot w butach” świąt. progr. dla najmłodszych.
Początek seansów w dni powszednie o godz. 16. 18. 20. — W niedziele i święta o godz. 12. 14. 16. 18. 20. —
Kina: „Adria”, „Bałtyk”, „Hel”, „Przedwiośnie”, „Roma” rozpoczynają seanse o pół godziny później.

UWAGA MUZYCY!

W dniu 1 Maja członkowie Związku Zawodowego Muzyków zbierają się w lokalu Związku o godz. 8-ej rano. — Obecność wszystkich obowiązkowa. W lokalu Związku (ul. Piotrkowska Nr 33) wyłożona będzie do podpisu lista obecności.

Program obchodu 1-go Maja w Łodzi

WTOREK 30 KWIETNIA o godz. 18.00 odbędą się trzy uroczyste akademie majowe w salach
akademii majowe w salach
Teatru Wojska Polskiego (ul. Jaracza)
Teatru Powszechnego TUR (ul. 11 Listopada)
CRDK (ul. Piotrkowska)
Na sali Teatru Wojska Polskiego nastąpi wręczenie buławy marszałkowskiej Marszałkowi Roli Żymierskiemu oraz nagrody literackiej poecie Wł. Broniewskiemu.
Wstęp na wszystkie akademie za zaproszeniami.

SRODA 1 MAJA

Wszystkie organizacje polityczne, zawodowe, oświatowe i społeczne zbierają się w swoich punktach dzielnicowych o takiej porze aby udawczy się na miejsce centralnej zbiórki na plac Zwycięstwa znalazły się tam o godzinie 10-ej rano.
O godzinie 10.30 nastąpi wymarsz pochodu, który skieruje się ulicami Matsz. Stalina i Piotrkowską na plac Wolności gdzie odbędzie się
-MANIFESTACYJNE ZGROMADZENIE
na którym przemawiać będą przedstawiciele Centralnych Władz Partyjnych.
Po rozwiązaniu pochodu udadzą się delegacje celem złożenia wieńców na grobach bohaterów walk o wolność na Polecie Konstanyńwskie.

IMPREZY TEATRALNE I KINOWE

W dniu 1 Maja odbędą się we wszystkich teatrach i kinach Łodzi bezpłatne przedstawienia dla robotników, we wszystkich świetlicach i domach kultury odbędą się pokazy artystyczne, na ulicach miasta demonstrowane będą pokazy filmowe a w lokalach robotniczych urządzone będą zabawy i spotkania towarzyskie.
Na boiskach łódzkich zorganizowane będą zawody z rozmaitych dziedzin sportowych.
We wtorek 30.IV. o godzinie 14.00 odbędzie się akademie dla dzieci robotniczych organizowana przez R. T. P. D.

Program radiowy

na poniedziałek, dnia 29. 4. 1946 r.
Fala 224 m.
5.57 Kraków — sygnał czasu, rozmowa ze słuchacz., muzyka, kalendarzyk. 6.45 W-wa — dzień, poranny, progr. na dzisiaj, 7.10 Poznań — gimnastyka, muz. z płyt, 7.45 W-wa — powtórz. dzień, poranny, muz. z płyt. 8.30 Skrzynka poszukiwania rodzin. 8.45 Codzien. odc. prozy. 9.00 Rozmaitości. 9.10 Program na dzisiaj. 9.15 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Wieży Mariackiej. 12.05 W-wa: 12.05 „Na ziemiach odzyskanych”, 12.20 koncert, 12.40 z życia narodów słow. 12.50 koncert, 14.00 dzień, popołud., 14.30 Inform., 14.40 Płyty. 14.55 Przegląd film. 15.05 Rezerwa: 15.10 Utwory Mendelssoona z płyt. 15.30 Wiadomości z miasta i prowincji. 15.35 Skrz. radiotechn. 15.45 Kwadrans solistów z płyt. 16.00 W-wa: 16.00 audyc. słow., muz. dla dzieci. 16.35 kwadrans poetycki. 17.10 koncert. 17.55 Audycja dla robotn. 18.30 W-wa: 18.30 nauka przy głośniku. 19.00 koncert, 19.30 dzień, wiecz., 20.00 audycja muz.-liter. 21.00 Koncert muz. lekkiej. 21.30 Koncert Zyczeń. 21.58 Komunikat o pogodzie. 22.00 Aud. laureatów turnieju recytacji utworów A. Mickiewicza. 22.00 W-wa. 22.30 Łódź. 22.50 Kraków. 23.00 W-wa: ostatnie wiadom. dzień i progr. na jutro. 23.35 Skrzynka poszukiwania rodzin. 23.55 Program na jutro. Zakończenie audyc. i Hymn do 24.00.

Aromaty owocowe

do lemoniad, soków, wódek itp. polecamy
Piotrkowskie Zakłady Chemiczne
ŁÓDŹ, ŚRÓDMIEJSKA 22, tel. 209 32
Kupujemy
Olejki do perfum, mydeł i inne. (ag)

SEKRETARKE

zaangażujemy.
Stenografia, maszyna, referencje. Pożądana praktyka przemysłowo-techniczna. — Schmidt-Madaliński, Piotrkowska 104 a, tel. 108-77, godz. 9-4. (pap 1058)

UWAGA CHŁODNIE, WYTWORNIĘ

ŁÓDÓW I LEMONIAD
Oryginalna „NORDIKA” Wandera
gwarantowany przedwojenny produkt do lodów — neutralna, kawowa i owocowa. Wszelkie esencje i olejki owocowe do lodów i soków — poleca F-ma „Chemika”, Łódź, Piotrkowska 28, tel. 145-01. (pap)

F-ma HENRYK SULKOWSKI — Łódź, Pomorska 3
poleca na składzie: skóry miękkie, twarde, oraz przybory szewskie. (ag)

ODDZIAŁ W ŁÓDZI

Amerykańskie Biuro Informacji

6 ego Sierpnia 7
załatwia: sprowadzanie paczek do 20 kg wagi, zawierających nową i używaną odzież, obuwie, żywność, lekarstwa itp., odszukiwanie i kontaktowanie krewnych i znajomych, ułatwia nawiązywanie stosunków handlowych pomiędzy firmami krajowymi i amerykańskimi.
Prosimy o nadsyłanie katalogów, wzorów, próbek wyrobów nadających się do eksportu w ramach obowiązujących przepisów.
Wydacie! (pap) Zachować!

PRZETARG NIEOGRANICZONY

Wydział Kwaterunkowo-Budowlany D.O.W. VI, w Łodzi ogłasza przetarg na roboty remontowo-budowlane w budynku wojskowym przy ul. Łomżyńskiej 17/19. — Przetarg obejmuje roboty: rozbiórkowe, ciesielskie, stolarskie, szklarskie, malarskie, instalacyjne, różne.
Ślepe kosztorysy, warunki przetargowe otrzymać można za zwrotem kosztów w Rejonowym Zarządzie Kwat. Bud. w Łodzi, ul. Narutowicza Nr 17, pokój Nr 7.
Termin składania ofert do dnia 5 maja 1946 roku godz. 11.30 w R.Z.K.B. w Łodzi, ul. Narutowicza 17, pokój Nr 12.
Otwarcie ofert nastąpi dnia 5 maja o godz. 11.30.
Do oferty musi być dołączony kwit o opłaceniu pożyczki na Odbudowę Państwa, względnie zaświadczenie o zwolnieniu z opłaty.
Wadium w wysokości: 2% od sumy oferowanej w gotówce, w papierach wartościowych, wzgl. w postaci zabezpieczenia hipotecznego, należy złożyć do Kasy R.Z.K.B. w Łodzi, ul. Narutowicza 17, pokój Nr 4, za kwit depozytowy załączyc do składanej oferty.
Wydział Kwat.-Bud. D.O.W. VI w Łodzi zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn wyboru przedsiębiorcy bez względu na wynik przetargu, bez zobowiązania ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań z tego powodu.
WYDZIAŁ KWATERUNKOWO-BUDOWLANY D.O.W. VI,

Z ukosa

Dialog mało prawdopodobny

Uprowadzam lojalnie, ze sprawa, o której piszę, jest beznadziejnie nudna. Mianowicie — pragnę omówić, podkreślić, (czy jak kto woli) stworzyć uwagę na ciągle aktualny problem mieszkaniowy.
W tym przedmiocie mamy już przebogaty materiał. Możemy go z grubszą podzielić na:

urzędowy publicystyczny i t. zw. „wiadę gminną”.
Urzędowo regulowało się te sprawy 473 razy. Zawartość miesięcznik składów „archiwalnych” wynosi około 4000 kg. aktów i podań o mieszkania.

Wszystkie rodzaje pism zamieszczone na swych łamach wszystkie rodzaje utworów z nieboszczykiem G U Mem i jego następcami w rolach głównych — i co z tego wynikało — mówi o tym znane ludowe przysłowie: „Kto rok temu zajął dwa mieszkania w Łodzi, ten ma dzisiaj dodatkowe trzęcie na Zachodzie”.

Powiedzmy, że jakiś istota A, która zaznała już słodyczy „kąt u rodziny” i przesłała przez wszystkie kręgi rozkoszy sublokatorskich — nagle oszalała, wynajmując pokój w jednym z łódzkich hoteli. Wówczas mogłaby z osobą B przeprowadzić poniżej przytoczoną, lakoniczną rozmowę:

A Mam mieszkanie.
B Gdzie?
A W hotelu.
B Doskonale.
A Niezupenie.
B Dlaczego?
A Skonfiskowano mi żelazko elektryczne.

Poswięcenie ołtarza w Kościele Garnizonowym

W godzinach ramnych odbyło się wczoraj poświęcenie ołtarza św. Jerzego w Kościele Garnizonowym. — Uroczystą mszę św. celebrował J. E. ks. biskup Tomczak, po czym kazanie wygłosił ks. ppłk. Ławrynowicz. Na uroczystości był obecny komendant garnizonu gen. Zarako - Zarakowski.

W kościele zgromadziły się delegacje wszystkich jednostek wojskowych garnizonu oraz liczne hufce harcerskie Chorągwi Łódzkiej. Po poświęceniu odbyła się defilada. (o)

Z sądów

Proces bandy „Topora” dobiega końca

W piątym dniu procesu, jaki odbywa się przed Okręgowym Sądem Wojskowym w Łodzi przeciwko bandzie „Topora”, dalsi świadkowie zeznaniami swymi w całej rozciągłości potwierdzili przestępstwa zarzucone członkom bandy.

Oskarżeni przyznali się do udziału w poszczególnych napadach na posterunki M. O. w powiatach nad Pilicą, na członków partii, na spółdzielnie, na ośrodki rozparcelowanych majątków, na gminy, na mleczarnie, gorzelnie, jak i na domy prywatne, by zdobyć broń, amunicję, odzież i poważną nieraz sumy pieniężne.

Przemówień stron można oczekiwać w poniedziałek.

Przetarg

PAŃSTWOWE ZAKŁADY SAMOCHODOWE Nr 4

ogłaszają przetarg nieograniczony na budowę murowanych klozetów fabrycznych w Łodzi przy ul. Kątnej Nr 21.

Warunki przetargu i ślepe kosztorysy można otrzymać w Biurach P. Z. S. Nr 4 od dnia 30. 4. 1946 r. w godzinach od 10-ej do 14-ej.

Termin zgłoszenia ofert w zamkniętych kopertach z napisem „Oferta na budowę murowanych klozetów fabrycznych” nieprzekraczalny: 6. 5. 1946 roku, godzina 13-ta.

Wadium ofertowe wynosi 15,000 zł i winno być złożone w gotówce w kasie P. Z. S. Nr 4, a kwit dołączony do oferty lub też w formie należytej gwarancji Banku czy Zrzeszenia zawodowego.

Państwowe Zakłady Samochodowe Nr 4 zastrzegają sobie wolny wybór oferty, a również nieprzyjęcie żadnej ze złożonych ofert.
Łódź, dnia 27 kwietnia 1946 r.
(Kr. 196/M)
DYREKCJA P. Z. S. Nr 4.

SOLICE-ZDRÓJ (pow. WAŁBRZYCH)
410 m n. p. m.
NIEŻYTY — ASTMA — DROGI
MOCZOWE — GOŚCIEC. (kr)

Przetarg nieograniczony

Rejonowy Zarząd Kwaterunkowo-Budowlany w Łodzi, ul. Narutowicza 17, pokój Nr 12.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 5 maja o godz. 11.30.

Do oferty musi być dołączony kwit o opłaceniu pożyczki na Odbudowę Państwa, względnie zaświadczenie o zwolnieniu z opłaty.

Wadium w wysokości 3% od sumy oferowanej w gotówce, w papierach wartościowych, względnie w postaci zabezpieczenia hipotecznego należy złożyć do Kasy R.Z.K.B. w Łodzi, ulica Narutowicza 17, pokój Nr 4, za kwit depozytowy załączyc do składanej oferty.

Rejonowy Zarząd Kwat.-Bud. w Łodzi zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn, prawa wyboru przedsiębiorcy, bez względu na wynik przetargu, oraz bez zobowiązania ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań z tego powodu.

Rejonowy Zarząd Kwaterunkowo-Budowlany

